

Tatsi 2024

Työttömän puolella

Tässä lehdessä

- 3 Pääkirjoitus
- 4 Vuosi 2023 lukuina
- 6 Tatsi vuonna 2024
- 8 Miten liitto auttaa ja tukee työllistymisessä?
- 9 Mari Keturista Tatsin puheenjohtaja
- 11 Nyt mennään töihin!
- 12 Työttömän arki
Tapoja olla työttömänä on erilaisia
- 14 Lukijan kynä:
Tempputyöllisyyttä vastaan
- 15 Köyhän budjettiruoka
- 16 Mitä työkkärin ovien takana tapahtuu?
- 18 Ihan kaikilla on oikeus työhön ja hyvään elämään
- 19 Varaudu työttömyyteen
Ristikko

Tatsi

www.tatsi.fi

OSOITE

Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys ry
Siltasaarenkatu 4, 4. krs,
00530 Helsinki

PÄÄTOIMITTAJA

Peppi Tervo-Hiltula

ULKOASU JA TAITTO

Arja Kiisseli

KANNEN KUVA

Nemi Ylönen

JULKAISIJA

Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys ry
– Tatsi ry
Y-tunnus 1078733-7

PAINOS

1 500 kpl

PAINOPAIKKA

Kirjapaino ÄSSÄ Oy, Vaajakoski, 2024

ISSN

1799-7402

Anna palautetta lehdestä tai tilaa Tatsi
info@tatsi.fi

Toiminnanjohtajan huomioita

Tämä aika on sellainen, että kaltaistemme järjestön pitää olla koko ajan hereillä. Muutoksia työttömyysturvaan, etuuksiin ja työttömien asemaan tehdään koko ajan. Heikennyksiä, mikä näin työttömien edunvalvojan näkökulmasta tarkoittaa, että yhteydenottoja päättäjiin, muihin vaikuttajiin sekä esimerkiksi mielipidekirjoitusten tuottaminen on jatkuva.

Tänä vuonna käyttöön tulee avoimuusrekisteri, joka – toivottavasti – tekee entistä näkyvämmäksi, keiden kanssa (poliittiset) päättäjät käyvät vuoropuhelua. Koska emme elä tyhjiössä, saamme vaikutteita.

Me saamme vaikutteita myös työttömiltä, kiitos siis jo etukäteen eri kanavista tulevista viesteistä – niitä saa lähettää jatkossakin.

Työttömät huomioitava päätöksenteossa

Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys ry on mukana Erilainen mingle -kohtaamistapahtuman järjestämisessä. Julkaisemme siellä 25.6.24 syrjäytymisen ehkäisyyn tähtäävät kuntalais- ja tapahtuma-aloitteet. Tarkoitus on, että tulevaisuudessa yhä useammassa kunnassa ja hyvinvointialueilla päättäjät ja virkahenkilöt pohtisivat päätösten vaikutusta työelämän ulkopuolella oleviin työkäisiin.

Pohtisivat, miten esimerkiksi julkisen liikenteen hintojen korotus, uimahallin maksut, kirjaston aukiolo tai vaikka periaatteet työkokeiluista, palkkatukityöpaikoista tai velvoitetyöllistämisestä vaikuttavat niihin, jotka eivät ole juuri nyt työelämässä kiinni. Ja miten taas vaikutus kertautuu heidän lähipiiriinsä: lapsiin, huolehtimista kaipaaviin vanhempiin tai vaikka ilman diagnoosia olevaan läheiseen, jonka työkyky on heikentynyt.

OECD:n tutkimus osoittaa, että ainakin 93% työttömistä haluaisi olla töissä. Loppuihin sen seitsemään prosenttiin taas mahtuu erilaisia ja eritasoisia sairauksia, uupumusta tai esimerkiksi tahtoa hypätä hetkeksi pois oravanpyörästä. Lähtökohtaisesti siis suurin osa työkäisistä haluaa olla töissä. Se kannattaa muistaa näinä taloudellisesti epävarmoina aikoina, kun yhä useampi on työttömyysuhan alla.

Sekin kannattaa muistaa, että Tatsi on työttömän puolella. Yhteistyössä on voimaa!

PEPPI-TERVO-HILTULA
TOIMINNANJOHTAJA

TATSIN HALLITUS KOKOONTUI LÄHES KUUKAUSITTAIN
VUONNA 2023. TÄSSÄ OSA HALLITUSTA
TATSIN TOIMISTOLLA.

Vuosi 2023 lukuina

EI JULMIA LEIKKAUKSIA -MIELENILMAUS JÄRJESTETTIIN
EDUSKUNTATALON EDESSÄ 12.10.2023. KUVASSA KES-
KELLÄ KANSANEDUSTAJA EEMELI PELTONEN (SD).

Vuonna 2023 Tatsissa tapahtui paljon: olimme mukana yli 100 tapahtumassa, mielipidetekstejä julkaistiin yli 24 ja meidät mainittiin tai olimme kohteena yli 5 lehtijutussa.

Korttelikeittiön yhteisöllisessä keittiössä syötiin lähes 12 000 ruoka-annosta eli Korttelikeittiöllä ja Korttelikahvilassa kävi viikoittain yli 250 ihmistä kolmena aukiolopäivänä.

Työttömän ensiapupaketti ylitti yli 35 000 lukukerran vuoden 2023 puolivälissä.

Yhdistyksen hallitukseen saimme uusia jäseniä huhtikuussa 2024. Tatsin toimisto muutti helmikuussa 2023 pienempiin tiloihin. Toimistolla työskenteli vuoden aikana yhteensä seitsemän henkilöä, Homebasella neljä ja Korttelikeittiöllä viisi henkilöä.

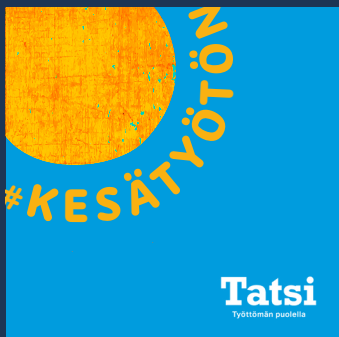
Järjestimme 21 työttömälle yhdessä Hyvinvointilomat ry:n kanssa Kesäkotit Kallioniemessä loman touko–kesäkuun vaihteessa. Pikkujouluihin Vantaalle yhdistimme Työttömän ensiapupaketin koulutuksen, joita järjestettiin Vantaalla yhteensä kolme. Helsinki-Hankeessa kohtasimme yli 200 työtöntä työnhakijaa.

Lisäksi järjestimme Tradeka-säätiön tuella neljä luottamushenkilöille suunnattua Työttömän ensiapupaketti -koulutusta.

Kiitos kaikille mukana olleille, tukijoille sekä yhteistyökumppaneille! Nämä ovat vain pinta-araapaisuja kaikesta, mitä Tatsin vuosi 2023 oli.

YKSI KEVÄÄN TAPAHTUMISTA OLI
KALLIO KUKKII 9.5.2023.

Tatsi vuonna 2024

Tänä vuonna olemme mukana tapahtumissa: juhlimme 100-vuotiaasta Rakennusliittoa, osallistumme JHL:n Tähtiammattilaiset -päiville, olemme mukana Teollisuusliiton paikallistapahtumissa, järjestämme yhdessä Hyvinvointilat ry:n kanssa Työttömien loman keväällä

2024. Oletko jo kuunnellut Työttömän ensiapu-podcastin Spotifystä maksutta.

Kesällä kokoونnumme Eri-laisen minglen pariin Poriin (25.6.24) ja tuotamme ensiesityksen lukudraamalle (K)Uudestisyntynyt. Sen ovat käsikirjoittaneet Riitta-Maria Vehman ja Peppi

**TÖIHIN
EI MENNÄ
-
TÖITÄ
SAADAAN**

**MENKÄÄ
TÖIHIN**

Tervo-Hiltula. Näyttelijänä toimii Marjaana Maijala ja ohjauksesta vastaa Misa Palander. Tapahtumassa kuullaan kokemusasiantuntijoiden paneeli sekä lanseerataan syrjinnän vastainen kuntalaisaloite sekä Erilainen mingle -tapahtuma-aloite. Joko teidän kunnassa huomioidaan työelämän ulkopuolella olevat päätöksenteossa?

Mitä voisimme tehdä yhdessä vuonna 2024?

Hei liittokumppanin ammattiosastojäsen! Joko tunnetme? Ehkä voisimme lähettää teille Varaudu työttömyyteen -kortteja tai järjestää muiden alueella olevien ammattiosastojen kanssa yhteisen taloudelliseen varautumiseen liittyvän koulutuksellisen tapaamisen!

Joko tunnet Polut pois työttömyydestä- ja Työttömän edut- materiaalit? Kehitämme verk-

kosivujamme. Lue lisää tyottomanensiapu.fi, erilainenmingle.fi tai tatsi.fi. Lue mielenosoitussistamme eijulmialeikkauksia.fi.

Nyt kun ollaan internetin äärellä tule mukaan työttömien vertaistukitapaamisiin, Vertsuihin tai työttömiä ammatissaan kohtaavien Tunne työtön -aamukahveille. Löydät meidät somesta Instagramin ja Facebookin lisäksi TikTokista.

Tai ehkä tutustut meidän #Kesätyötön kampanjaan? Uutiskirjeemme voi tilata ja lukea nettisivuiltamme. Joko olet bongannut mielipidekirjoituksiamme tämän vuoden lehdistä?

Yhteistyötä teemme järjestöjen, kuntien, ammattiliittojen ja monien muiden toimijoiden kanssa. Olemme ketteriä ja ehdimme moneen paikkaan, vaikka resurssimme ovat pienet. Mitä voisimme tehdä yhdessä vuonna 2024?

(K)Uudestisyntynyt -tarinoita työttömyydestä

Näyttelijä
Marjaana Maijala

Ohjaus
Misa Palander

Käsikirjoitus
Riitta-Maria Vehman
Peppi Tervo-Hiltula

Tuotanto
Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys ry.

ERILAINEN mingle Tatsi

Spotify logo

Työttömien Enslapu
tyottomanensiapu.fi

Tatsi mieli Tutustu

LUE KOODI SPOTIFYN HAKUKAMERALLA.

Miten liitto auttaa ja tukee työllistymisessä?

Työllistymisen esteenä voi olla ammatillisen osaamisen kapeikko, puute lupakorteissa tai terveysongelmat. Eri ammattijärjestöillä on erilaisia keinoja valikoimissaan, mutta otetaan Rakennusliiton paletti käsittelyyn.

Duunimylly perustettiin alustaksi työntekijän ja työnantajan kohtaamiselle. Se tarjoaa mainion mahdollisuuden tarjota omaa osaamistaan työnantajille. Jäsenillä on mahdollisuus tehdä sähköiseen palveluun oma profiili, josta vaikka lähialueen työnantajat voivat etsiä tekijöitä omille mestoilleen. Duunimyllyn voivat työnantajat ilmoittaa avoimena olevia työpaikkoja.

Palkkamylly palvelee yksitystalouksia työnantajana.

Lyhyetkin hommat kannattaa ottaa vastaan, mutta laskutuksen voi hoitaa automaattisesti tämän myllyn kautta. Verot, sosiaalimaksut ja ilmoitukset tulorekisteriin hoituvat myös kätevästi tätä kautta.

Suoraan työtömille jäsenille

suunnattu työturvallisuuskorttikoulutus on rahan arvoinen. Kerran kuukaudessa järjestettävän koulutuksen on läpikäynyt jo satoja. Kursin hyväksytysti läpikäynyt henkilö saa haltuunsa kortin, joka on ässä hihassa työnhakutilanteessa. Hyvin suosittu verkkokoulutus on ollut myös rakennuspiirustuskurssi, jonka käyneitä on ollut jo yli tuhat jäsentä. Koulutusten käyminen työttömyyden aikana parantaa mahdollisuuksia työllistyä nopeammin.

Kiila-kuntoutus on täsmälääke omaa terveydentilaa ja jaksamista miettiville. Haku on päällä syyskuun alun kuntoutukseen Härmän Kuntoutuksessa.

Työttömän jäsenen käytössä on myös liiton apu muutoksenhakutilanteissa, esimerkiksi jäsenellä voi olla tarpeen valittaa työttömyyskasnan tai Kelan päätöksistä. Kaikki jäsenemme ovat myös automaattisesti vakuutettuja A-kassassa. Lisäksi palettiimme kuuluu Suuntamylly, jonka avulla voi miettiä yhdessä liiton asiantuntijoiden kanssa mahdollisia uranmuutosaikeita tai esimerkiksi kysyä neuvoa, jos on kysymyksiä työsuhteen aloittamiseen liittyen.

Vaikka rakennusalan suhdanne on tällä hetkellä synkkä, on kaikkien ennusteiden mukaan käänne alalla parempaan tulossa, mahdollisesti kuitenkin vasta vuoden 2024 lopulla kun rakentaminen alkaa vähitellen elpymään. Suomessa on huutava pula oikeanlaisista asunnoista kasvukeskuksissa ja runsaasti remonttivelkaa, joiden seurauksena alan työllisyysnäkymät näyttävät positiivisilta, kunhan pahin taloudellinen kuoppa on ylitetty.

JERE KETOLA
SOSIAALIPOLIITTINEN ASiantuntija
RAKENNUSLIITTO

Mari Keturista Tatsin puheenjohtaja

KUVA: VESA TYNI

Julkisten ja hyvinvointialojen liiton toimialajohtaja Mari Keturi valittiin Työttömien ay-jäsenten tukiyhdistys ry:n hallituksen puheenjohtajaksi. Yli 14 vuotta JHL:ssä ja hetken myös JUKOn toiminnanjohtajana työskennellyt Keturi on koulutukseltaan oikeustieteen kandidaatti. Hän kuvaa itseään innostuneeksi ja energiseksi työelämän kehittäjäksi.

Muut Tatsin hallituksen jäsenet kaudella 2024–2025 ovat Teollisuusliitosta Arja Salo (vpj), PAM:sta Helena Vähä-Ruka, AKT:sta Niko Blom, SAK:sta Hannele Ugur, Paperiliitosta Annika Maunula, Rakennusliitosta Eetu Kinnunen ja PAU:sta Jarmo Tuominen. Varajäseniksi on valittu Teollisuusliitosta Inka Nokelainen, SAK:sta Mikko Heinikoski sekä Teollisuusliitosta Minna Kahila.

**JHL VASTUSTAA
TYÖTTÖMYYSTURVAN
LEIKKAUKSIA**

SUOMEN SUURIN
HYVINVOINTIALOJEN
AMMATTILIITTO

JHL.FI
/LITY

**Vahvinta on
yhteistyö**

Paperiliitto

Nyt mennään töihin!

Minttu Koponen ilmoitti
menevänsä töihin pääministeri
Petteri Orpolle. Missä hän on nyt?

Jyväskyläläinen Minttu Koponen lähetti tiistaina 9.4.2024 pääministeri Petteri Orpolle (kok) sähköpostitse viestin, että aikoo tulla hänelle töihin. Koposen viestin taustalla oli turhautuminen Orpo-Purran hallituksen hokemaan "mennä töihin", joka on kuultu retoriikkana sekä julkisuudessa että useissa hallituspuolueiden kannattajien verkkokeskusteluissa.

Työttömät ovat toistuvasti tuoneet esille, että töihin ei vain "mennä" - rekryprosessit ovat nykyään hitaita ja monivaiheisia, ja hakijoita työpaikkoihin voi olla jopa 200 kertainen määrä suhteessa avoimiin työpaikkoihin.

Jo tilastojen valossa työttömien syylistäminen lamauttaa: Helmikuun 2024 mukaan Suomessa oli 289 700 työtöntä ja uusia työpaikkoja

Sopii
mulle.

teollisuusliitto.fi

Teollisuus
liitto

Myös työttömän jäsenen edunvalvoja

ilmoitettiin auki 66 700. Jokaiseen työpaikkaan riittäisi siis yli neljä (4) työtöntä työnhakijaa.

Paikallisesti työttömyyden ja avoimeksi ilmoitettujen työpaikkojen suhde voi olla vielä vääristyneempi: pääkaupunkiseudulla jokaiseen avoimeksi ilmoitettuun työpaikkaan riittäisi jopa 13 työntekijää! Samaan aikaan vähävaraisiin ovat kohdistuneet merkittävät leikkaukset, jotka astuivat voimaan 1.4.2024. Tällöin esimerkiksi poistui lapsikorotus työttömyyspäivärahasta ja asumistukeen tehdyt leikkaukset tulivat voimaan. Luovat keinot töihin menemiseksi ovat siis tarpeen.

Mutta takaisin Minttu Koposeen, joka lähes tyi pääministeri Petteri Orpoa ilmoittaen tulevana töihin.

Koponen kertoo, että tukien leikkaukset tulevat hankaloittamaan merkittävästi hänen elämänsä: "Asunnottomuus tulee olemaan minullekin ihan realistinen vaihtoehto, joka on todella pelottavaa. Asumistukeeni vähenee yli puolella,

Kelan asumistukilaskurin mukaan 180€ elokuusta lähtien, joka on pienituloiselle ihan hirtittävä summa."

Idea lähti Koposen ystävän lähettämästä samankaltaisesta meilistä. Hän kertoo, että tietää näitä töihintuloilmoituksia lähteneen usealle muulle samaa retoriikkaa viljelleelle ministerille. Nimiltä hän mainitsee Arto Satosen (kok) ja Riikka Purran (ps). "Ei minulla ollut minkäänlaisia odotuksia vastauksesta, ja toisaalta meilissäni hän kirjoitin, että "tulen töihin", en hae" Koponen sanoo ja mainitsee lähettäneensä viestin pilke silmäkulmassa.

Kysyimme myös Tatsi-lehden toimituksesta pääministeri Petteri Orpon kommenttia tällaiseen työllistymisen tapaan. Tämän lehden mennessä taittoon toukokuun 2024 alussa emme olleet saaneet pääministeri Petteri Orpolta kommenttia Koposen työllistymisilmoitukseen. Näin ollen Koposen arki Jyväskylässä jatkuu.

Mä haluan töitä!

Olen mielestäni pitkäaikaistyötön, vaikka olen tehnyt parin viikon pätkätöitä vuosina 2020, 2022 ja 2023. Edellinen pitkä työsuhteeni päättyi marraskuussa 2017. Olen aina ollut työtätekevä ihminen, töissäkään en pysty olemaan pitkää aikaa jouten eli koko ajan on keksittävä jotakin. Siksi joutenolo on minulle tuskallista ja lamaannuttavaa.

Työttömyysaikani olen koko ajan etsinyt ahkerasti töitä ja saan sähköpostiini eri työnvälityspalveluista työpaikkaehdotuksia, joita se-

lailen. Laittelen hakemuksia aina kun on ollut vähänkin omaa osaamistani vastaava paikka. Työttömyyteni alkuaikoina osasin jopa hieman nauttia vapaa-ajastani kun sai nukkua aamuisin pidempään.

Nyt kun työttömyys on jatkunut pidempään, nauttimisesta ei voi puhua. Työttömyys on saanut puhkeamaan uudelleen masentuneisuuteni ja pari muuta sairautta. Olen pyrkinyt täyttämään vapaa-aikani harrastuksilla ja muilla touhuilla, mutta se tunne näin hieman vanhemmalla iällä, kun et pääse hyödyntämään osaamistasi palkkatyössä ja osallistumaan yhteiskunnan pyörittämiseen, on melko lamaannuttavaa.

län karttuessa huomaa kuinka kerta kerralta ja hakemus hakemukselta tulee työn hakuihin hylkäävä päätös. Vaikka pääsisi haastatteluun ja saisi kuulla ylistävät keuhut ammattitaidosta ja CV:stä, huomaa taas tulleen hylätyksi. Työnantajien harrastama ikä syrjintä on yleistynyt. Valitettavasti sitä on vaikea todistaa.

Vika ei ole meissä työttömissä, kun työpaikkoja ei saada täytettyä. Pääsyy kuitenkin nykyiseen tilanteeseen ovat vanhentuneet asenteet työnantajilla. Moni palkkaa työvoiman vuokrafirman kautta, ja välillä näiden yritysten kautta työntekijän on vaikea saada oikeudenmukaista palkkaa tai muita työntekijälle kuuluvia etuuksia.

Pyrin nousemaan kellon soidessa 9:45. Välillä toki olen hereillä jo kukonlaulun aikaan. Siitä käynnistyy tyypillisesti päiväni aamurutiineilla eli kahvinkeitolla. Seuraavaksi käynnistyy tietokoneeni ja tv. Seuraan uutisia maailmalta ja tietokoneelta tarkistan sähköpostit sekä muut viestit.

Saadessani ensimmäisen kahvikupin käteeni, alkaa usein pikainen vilkaisu Facebookin maailmaa sekä WhatsApp-viestien selailu. Sen jälkeen tarkistan, onko sähköpostiini tullut työpaikkailmoituksia. Sitä seuraa näiden mahdollisten paikkojen taustaselvitys: sijainti, historia, ja tuotteet, joita yritys valmistaa. Yksi tärkeimmistä selvi-

tyksistä jo ennen hakemista on matka-aika työhön. Omana kipurajanani olen pitänyt julkisilla kahta tuntia suuntaansa eli yhteensä neljä tuntia päivässä. Aika kattaa pääkaupunkiseudun kokonaisuudessaan, joskin ihan syrjäisimmät ja vaikeakulkuiset reitit Vantaalle tai Helsingin Vuosaaren suuntaan rajaan pois.

En omista autoa tai ajokorttia. Useampikin omalla autolla kulkeva tuttu on kauhistellut tuota aikakipurajaani työmatkani suhteen.

Päivän mittaan tulee joskus lähetettyä useampikin työhakemus. Mutta työtä vältteleväksi minua ei ole koskaan voinut sanoa.

Teen myös vapaaehtoistyötä, mutta joka päivälle puuhaa ei riitä. Silloin tuskastun, jos istun vain kotona telkkarin ääressä. Työttömänä tulee välillä myös valitettavasti valvottua liikaa ja mentyä liian myöhään nukkumaan. Väsymys taas synkistää mieltä ja rikkoo muuten toimivia arkirutiineja.

Pitkäaikaistyötön joutuu jatkuvasti laskemaan rahoja. Olen köyhä ja huolissani rahojen riittävydestä. Jo muutaman vuoden ajan olen joutunut turvautumaan seurakuntamme diakoniatyön ruoka-apuun. Ennen sieltä sai kuukausittain kaksi kassia ruokaa. Nyt ruokakassin saa enää joka toinen kuukausi. Suurta huolta minulle tuottaa asuntolainani, joka on muutamia satoja euroja kuussa (eli ei siis kovin iso). Joudun sopimaan eräpäiviä uusiksi ja pelkäämään koko ajan maksuhuomautusmerkintöjä, tai sitä, milloin mikäkin lasku menee perintään. Aiemmin elämässäni olen ne pystynyt välttämään, mutta tämän vuoden leikkaukset ovat tehneet rahojen loppumisen pelkäämisestä osan arkea.

Olen elossa toistaiseksi ja haluan taistella, vaikka se onkin todella tuskallista. Seuraava koetinkivi on tuossa touko-kesäkuussa, jolloin on asumistuen vuositarkistus. Nykyisen hallituksen päätöksen mukaisesti omistusasunnon omistajana en tule enää jatkossa sitä saamaan enkä tiedä millä paikata vajetta? Mä haluan töitä!

**TEKSTI: SEPPO PALKKI, 53,
PITKÄAIKAISTYÖTÖN©**

Nuori, mutta liian vanha

Olen 46-vuotias. Työmarkkinoiden kannalta väärällä vuosikymmenellä syntynyt tai siltä se ainakin tuntuu. Omasta mielestäni olen vielä nuori, mutta työmarkkinoilla vanha. Kuulun ikäluokkaan, jota ei mainita koskaan edes missään tilastoissa.

Usein mainitaan vain alle 25-vuotiaat ja yli 50-vuotiaat, ei koskaan meitä 40-50 vuoden välillä olevia. Onko tämä siis yleistä ikäsyrjintää vai onko tässä ikäluokassa niin paljon työttömiä ettei kehdata julkaista lukuja? Monet selittävät tiettyjen ikäluokkien tilastointia vaikeasti työllistyvänä, mutta kyllä tunnun minäkin olevan sellainen, vaikka on useamman alan kokemusta ja koulutuksia. Ei se ainakaan yrittämisestä ole kiinni.

Jos mainitsen hakemuksessa ikäni, en pääse edes työhaastatteluun. Kun en ole maininnut sitä niin heti olen saanut haastattelukutsun. Töitä en silti saa, huomataanhan se ikä viimeistään siellä paikan päällä. Eikä ole edes perhettä esteenä. Valitettavasti nykyään on useimmiten valmiit sähköiset hakulomakkeet ja niissä pakollisena kohtana syntymäaika. Joskus siinä vaiheessa mietin, haenko ollenkaan paikkaa vai valehtelenko ikäni? Tosin valehtelun kustantuisi siellä mahdollisessa haastattelussa.

Ikäiseni tilanne on hieman monimutkainen näin lievästi sanottuna. Luulisi enemmän juurikin tällaisen vanhemman ja kokeenneeemmän olevan ensisijalla, mutta aika usein olen tässä työmahdollisuudet menettänyt puolta nuoremille, juuri valmistuneille. Ylikoulutettu, liian kallis taitaa olla kuitenkin se todellinen syy ettei minua palkata.

TEKSTI: ELINA VEHKANIEMI

**Koska viimeksi...
soitit entiselle
työkaverillesi?**

Tempputyöllisyyttä vastaan

TEKSTI: LAURI NIEMINEN KUVA: HANNA POROPUDAS

Olen ollut vuosikausia TE-toimiston asiakkaana ja kiertänyt läpi erilaiset palvelut mo-
neen kertaan. Työllisyyspolkuni on ollut yhdistelmä työkokeilu-
ja, erilaisia valmen-
nuksia, kuntouttavaa
työtoimintaa ja palk-
katukipätkiä. Pysy-
vämpää työllistymistä

ei ole missään vaiheessa tapahtunut, vaan esi-
merkiksi palkkatukijakson päätteeksi työt ovat
vain päättyneet tai sitten työtäni on tullut jat-
kamaan uusi tekijä palkkatuen turvin. Aloitin
työurani 2009, ensimmäisen palkan työstä sain
syysyllä 2013.

Eräässä työpaikassa olin yli vuoden ennen
kuin sain palkkaa: ensin puoli vuotta työelämä-
valmennuksessa ja noin puoli vuotta myöhem-
min kuntouttavassa työtoiminnassa yhdeksän
kuukautta putkeen. Aloitettuani samassa tal-
lossa uudestaan palkkatuella 2,5 vuotta myö-
hemmin palasin työkokeiluiden ja kuntouttavan
työtoiminnan kierteeseen käytännössä välittö-
mästi.

Kuntouttavan työtoiminnan jaksojen ollessa
loppusuoralla omavalmentajia lupaili, että tavoit-
teena on pysyvä työ kyseisessä talossa. No,
asiahän ei mennyt niin, vaan taloon tuli kaveri,
joka sai työni palkkatuen turvin. Samoin kävi
edellisen palkkatukityöpaikkani kanssa syysyllä
2023, tosin sillä erolla, että rekrytoin itse itselle-
ni seuraajan, kun ymmärsin, että palkalliset työt
eivät tule jatkumaan.

Asiointi TE-toimiston kanssa on sujunut mut-
kattomasti, sillä olen pääosin suostunut palve-
luihin, joihin minut on ohjattu. Työhistoriani kui-
tenkin kertoo sen, mikä palveluissa on pahasti
vinossa. Palvelut, edes palkkatuki, ei useinkaan
tehoa ponnauduslautana työelämään, vaan yk-

silö saattaa jäädä pyörimään erilaisiin palvelui-
hin vuosikausiksi.

Omavalmentajista on monenlaista koke-
musta. Eräs työntekijä arvosteli voimakkaasti
yksittäistä inhimillistä virhettäni, jonka halusin
paikata. Hän myös syytti minua virheistä, joihin
en voinut vaikuttaa kuten kaupungin sisäisen
postin kadottaessa asiakirjoja.

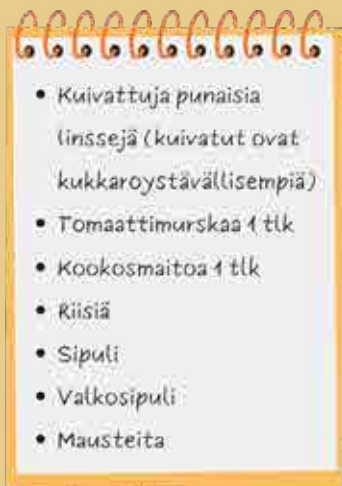
Nykyinen omavalmentaja on paras virkailija,
joka minulla on tähän mennessä ollut. Hän ei
painosta erilaisiin palveluihin ja ymmärtää sen,
että olen osatyökykyinen. Hänen kanssaan asi-
ointi ei ole koskaan tuntunut ikävältä tai vasten-
mieliseltä ja olen saanut useaan otteeseen ke-
hut omasta aktiivisuudestani työnhaun suhteen.

Kaiken kaikkiaan TE-toimiston eri palvelut
toimivat hyvin vaihtelevin lopputuloksin. Ei voi
olla niin, että työkokeilusta mennään uuteen
työkokeiluun ja kuntouttavaa työtoimintaa seu-
raa kuntouttava työtoiminta. Pitäisi myös pa-
nostaa seurantaan.

Kuntouttavan työtoiminnan seurantaraportti-
kirja on merkityksellinen dokumentti. Mikäli asia-
kas on ohjattu palveluun elämäntilanteen paran-
tamisen varjolla, seurantaraporttikirjoista pitäisi
käydä ilmi, että palvelu on vääriä, mikäli asiakas
on osallistunut palveluun ilman selittämättömiä
poissaoloja, myöhästymisiä tai muuta moitetta.
Jos ja kun kaikki on mennyt hyvin, perusteita
kuntouttavalle työtoiminnalle ei ole olemassa,
tällöin palvelu tulee päättää ja siihen ohjaami-
nen toistuvasti lopetetaan. Koko asetelma tulisi
kääntää pääläelleen. Työnantajia tulisi aktivoida
tarjoamaan työtä myös osatyökykyisille.

Rohkenen kyseenalaistaa erilaisten kokei-
luiden ja palveluiden hyödyt pitkällä aikavälillä.
Tulokset ovat pääosin varsin laihoja, niinpä kai-
paisin terävämpää otetta yritys sektorin ja TE-
palveluiden välille. Vielä tärkeämpää olisi löytää
ymmärrys osatyökykyisyydestä ja täsmätyö-
kykyisyydestä. Juhlapuheissa sitä tuntuu riittä-
vän, mutta ei se arjessa näy. Ei sen näin pitäisi
mennä, eihän?

Köyhän budjettiruoka

Hävikkivinkkejä

Hyödynnä maustekurkkujen liemi. Voit käyttää sitä nakkikastikkeessa, laittaa sipulia, kurkkua tai kasviksia marinoitumaan.

Käytetyt kahviporot voi hyödyntää iholle käyttämällä niitä kuorinta-aineena sekä kukille lannoitteena.

TEKSTI: TARA YOLANDA

Linssimuhennos neljälle

vegaaninen, gluteeniton, noin 1 €/annos
Linssit sisältävät paljon vitamiineja, kivennäis- ja hivenaineita sekä rautaa. Paketista jää myös seuraavaan annokseen ja linssejä voi hyödyntää keitoissa, kastikkeissa, pataruoissa jne. Kokeile rohkeasti!

Ohje:

Liota 4 dl linssejä kylmässä vedessä n. 30 min. Kuutioi sipuli sekä valkosipulit sillä aikaa. Lämmitä pannu, lisää 2 ruokalusikallista öljyä pannulle, kuulota sipulit ja lisää tomaattimurska, linssit ja 4 dl vettä sekä haluamasi mausteet. Anna hautua.

Mausteet: 1 tl mustapippurirouhetta

2–3 laakerinlehteä

2 rkl curryjauhetta

1 tl cayennepippuria,

1 tl inkiväärinjauhetta.

1,5 tl suolaa

1 tl paprikajauhetta

Kokeile myös muita intialaistyyllisiä mausteita mielesi mukaan.

Keitä n. 15 min ja laita kookosmaito joukkoon.

Anna hautua ja maustua miedolla lämmöllä hetken.

Keitä riisi ohjeen mukaan. Nauti!

KUVA: NEMI YLÖNEN

Mitä työkkärin ovien takana tapahtuu?

TEKSTI: MARIKA KOSKI

KUVA: EMMA WIMAN

Miksi työnhakumatkaan saatu ulkopuolinen tuki johtaa lausuntoon omassa työssä työllistymisestä toistaiseksi? Kuinka paljon lohduttaa lausunto, jossa todetaan tilanteen olevan inhimillisesti ymmärrettävä, muttei työvoimapolitiittisesti hyväksyttävä syy? Marika Koski kertoo työstään TE-toimistossa.

Tähän työhön kuuluu olennaisena osana, että järjestelmä pitää hyväksyä omista näkemyksistä piittaamatta. Virkamies noudattaa lakeja, jotka eduskunta säätää. Keski-verta virkamiehellä on ihan yhtä paljon mahdollisuuksia vaikuttaa työttömyysturvavalainsäädäntöön kuin muillakin äänestäjillä. Meidän tehtäväksemme jääkin työttömyysturvavalainsäädäntön tulkitseminen arkielelle ja ratkaisujen etsintä, jotta työnhakija saa oikean työvoimapolitiittisen lausunnon ja parhaan mahdollisen tien työelämään.

Millainen työpäiväni on käytännössä? TE-toimistossa on teoriassa mahdollisuus liukuvaan työaikaan, mutta koska lähes joka päivälle on ajoitettu aamukokous kello kahdeksan, alkavat työpäivät silloin. Aamun ensimmäinen tunti kuluukin usein erilaisissa kokouksissa ja koulutuksissa.

Työskentelen aulapalveluissa, mikä tarkoittaa sitä, että useimpina päivinä vietän puolet päivästä TE-toimiston aulassa, jossa vastaan voi tulla ihan mitä tahansa ihmiskaupan uhrista toisen toimiston asiakkaaseen. Iso osa asiakkaista on työnhakijaksi ilmoittautujia, joille tulee kertoa työttömyysturvan perusteet, alustavat ideat työnhakuun ja osaamisen kehittämiseen.

Ja sitten on niitä työttömyysturvan selvittelyjä, joissa monimutkaisten asioiden hallinnan lisäksi erityisesti asiakkaan tunteiden hallinnan tukeminen on keskiössä. Kerta toisensa jälkeen rauhoitamme asiakkaan ja luomme uskoa tulevaan. Sen verran usein olen saanut halauksia ja ylitsevuotavia kiitoksia asiakkailta muista kollegoista, että minulle pelottava TE-toimiston virkamies vaikuttaa olevan myyttinen hahmo vailla todellisuus pohjaa.

Jos joku sitä miettii, niin kyllä me työkkärisäkin kiristelemme hampaitamme työttömyysturvavalainsäädännön ja sen tulkintaohjeiden kanssa. Mitä järkeä on pyytää täyttämään kahdeksan sivuinen yritys selvitys lomake maahanmuuttajalta, joka on myynyt tienvarressa vaatteita silloin tällöin kotimaassaan?

Toinen puoli työpäivästäni menee osaksi rutiinitehtävien kuten lomakkeiden tallentamisessa. Lisäksi ohjaan asiakkaita työnhaussa sekä yksilöllisesti että ryhmissä. Tämä tapahtuu paikan päällä ja etänä. Jaan myös osaamistani kouluttamalla kollegoita työnhaun ohjaamiseen liittyen.

Tehtäviä on moninaisia TE-toimiston sisällä. Siksi meillä on mahdollisuus vaikuttaa työte-

täviimme omien kiinnostusten mukaisesti. Itse toimin henkilöstön edustajana johtoryhmässä ja työsuojeluasiamiehenä eli huolehdin työturvallisuudesta. Toimin myös kolmatta vuotta mentorina kollegoille, jotka haluavat kehittää itseään ja etsiä sopivaa suuntaa uralleen. Yksi tehtäväni on kirjoittaa Uudenmaan TE-toimiston Työtä näkyvässä-blogisivustolle.

Vaikka meillä on linjaorganisaattiorakenne, työskentelen yhdessä ohjautuvassa tiimissä, jossa arki rullaa. Oma tiimi onkin se tuki ja turva, johon voi luottaa haastavissa asiakastilanteissa ja välillä jatkuvalta tuntuvalta lainsäädännön muutosten keskellä.

Pidän työstäni, ja tällä hetkellä tuntuu haitkealta, että TE-toimistojen vaipuessa unholaan työllisyysalueiden tullessa tilalle, joudun hakemaan uudelleen itselleni sopivan paikan työelämästä. Ainoa asia, joka varmasti säilyy, on se, että saan tehdä työtä, jossa pääsen toimimaan arvojeni mukaan: Auttamaan muita ilman, että minun tarvitsee olla piirunkaan verran itsekäs.

Työssäni työvalmentajana kohtaan työttömyyden jokaisena päivänä. Työttömyyteen liittyvä häpeä ja leima ovat jatkuvasti läsnä.

TEKSTI: HANNA-LEENA HURRI,
URAVALMENTAJA
KUVA: NEMI YLÖNEN

Ihan kaikilla on oikeus työhön ja hyvään elämään

Työnhaku koetaan lannistavana ja turhauttavana, ja usko omiin mahdollisuuksiin alkaa rapistua työttömyyden pitkittyessä. Eräs kuvasi työttömyyttä osuvasti: elämässä ei ole arkea eikä juhlaa. Työttömyys on läsnä ja istuu olkapäällä joka ikinen päivä painaen hartioita, muistuttaen itsestään.

Useimmat eivät odota ihmeitä, vaan toivovat löytävänsä hyvän ja mielekkään työn, jossa kekevat olevansa tarpeellisia ja pärjäävänsä, toimeentulon merkitystä unohtamatta.

Työnhaku edellyttää jatkuvaa sopeutumista ja valmiutta olla paras versio itsestä. Pitää tuoda esiin vahvuudet, osaaminen, ominaisuudet, taidot ja kyvyt. Täytyy panostaa hakudokumentteihin ja tehdä vaikutus. Olla paras ja erottua muista. Usein näyttää siltä, että työnhaussa menestyvät parhaiten ne, jotka ovat kirjallisesti ja sosiaalisesti lahjakkaita, itsevarmoja ja taitavia tuomaan itseään näkyväksi eri tavoin. Monesti tuntuu siltä, että työnhausta on tehty jonkinlainen agilityrata.

Onnistumiseen työnhaussa voi tarvita avuksi jonkun kanssakulkijan, joka luo toivoa tulevaan ja näkee ihmisen työttömyyden takana. Näen työssäni upeita persoonia täynnä osaamista, potentiaalia, taitoja ja luovuutta. Heissä on sellaista rohkeutta, vahvuutta ja sinnikkyyttä, jota ihailen.

Jokainen voi joutua vaikeisiin tilanteisiin elämässä erilaisten tapahtumien ja olosuhteiden puuttuessa peliin. Työttömyys ei määritä ihmisen arvoa, vaikka asenteet voivat olla kovia. Eriarvoisuus lisääntyy, vaikei työttömyys useinkaan johdu omista valinnoista tai saamattomuudesta. Työttömyyden todellisuus voi jäädä ymmärtämättä niiltä, jotka eivät ole sitä kokeneet. Miten sinä puhut työttömyydestä?

Varaudu työttömyyteen

Tee ainakin nämä

Dokumentit kuntoon: pyydä työtodistus ja palkkato-
distus sekä varmista, että sinulla on työsopimus tal-
lessa.

Huolehdi taloudesta: tee itsellesi budjetti ja kirjaa sii-
hen menot ja tulot (esim. Penno.fi). Alustavan päivära-
han voit laskea esimerkiksi TYJ:n päivärahakurilla
(tyj.fi).

Selvitä, mihin etuiksiin sinulla on oikeus ja mistä
niitä voi hakea. Neuvontaa saat esim. työttömyys-
kassasta, Kelasta ja sosiaalitoimesta.

Muista maksaa laskut tai neuvotella maksuajasta en-
nen laskun eräpäivää. Apua saat mm. kunnan velka-
neuvonnasta tai Takuusäätiöstä. Ole tarvittaessa yh-
teydessä velkaneuvontaan ja ulosottoon, sovi toimen-
piteistä.

Hyödynnä päättävän työpaikan tuki, vaikka se ei in-
nostaisikaan. Osallistuinfoihin, käy työterveyshuollossa
sekä selvitä oikeutesi muutosturvaan ja koulutukseen.

Hakeudu työkykyarvioon, jos epäilet työkykysi laske-
neen. Pääset siihen työterveyshuollon tai terveys-
keskuksen kautta. Tarkista, oletko oikeutettu työter-
veyshuoltoon jopa 6 kuukautta muutosneuvotteluiden
jälkeen.

Päivitä ainakin ansioluettelo. Tuo esille uusimmasta
vanhimpaan koulutus, kokemus ja osaaminen.

Kysy suosittelijoiksi esimerkiksi esihenkilöä ja työka-
veria.

Kysy avoimia työpaikkoja tuttavilta, sosiaalisessa
mediassa tai aiemmilta työnantajilta.

Huolehdi itsestäsi ja pidä kiinni arkirutiineista. Pysyt-
tele aktiivisena, nuku ja syö säännöllisesti, tapaa ihmisi-
ä ja liiku itsellesi mieluuisalla tavalla.

Lue lisää: tyottomanensiapu.fi

Ristikko

Vaakasuoraan

2. työuran jälkeen
4. ilman työtä
5. palvelualojen liitto
7. liittojen keskusjärjestö
10. välähtää päässä
11. siihen opiskellaan
12. ei julmia –
13. stadilainen työhenkilö

Pystysuoraan

1. liittojen kaupunginosa (kuvassa)
3. kesän jälkeen
5. pahakin saa sen kerran kuussa
6. työttömän puolella
7. vappujuoma
8. aamujuoma
9. työtaistelua

Lähetä kuva ratkaisemastasi ristikosta
osoitteeseen info@tatsi.fi tai
numeroon 040-7254525, niin olet
mukana arvonnassa!

Yllätyspalkintoja arvotaan 30.9. ja
15.12.2024. Voittajille ilmoitamme
henkilökohtaisesti.

Etuja ja enemmän

Tradeka on suomalainen osuuskunta ja vastuullinen omistaja useissa suomalaisissa yrityksissä. Olemme iso työllistäjä ja maksamme verot Suomeen. Jäsenillemme tarjoamme rahanarvoisia etuja. Tuloksesta palautamme takaisin yhteiseen hyvään muun muassa lahjoituksina ja apurahoina noin **10 %**.

Tehdään yhdessä hyvää.
Liity jäseneksi → tradeka.fi/liity